

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Încă de la 29 septembrie/11 octombrie 1876, în cursul unei întrevederi la Livadia între prim-ministrul Ion Brătianu, secundat de ministrul de război, generalul Gh. Slăniceanu, cu țarul Alexandru al II-lea și cancelarul A. M. Gorceakov, a fost luată în considerare izbucnirea războiului rusu-turc și trecerea trupelor ruse prin România. Colaborarea cu Rusia în vederea obținerii independenței era strâns asociată de problema sudului Basarabiei. [...] Participarea armatei române la operațiunile militare din sudul Dunării s-a produs în urma unei telegramme a marelui duce Nicolae, care solicita domnitorului Carol asistență militară. [...] Trupele române au trecut Dunărea numai după ce comandamentul rus a acceptat ca ele să-și păstreze atât individualitatea cât și unitatea de comandă. În urma unei întrevederi între Carol, Alexandru al II-lea și marele duce Nicolae, prințul român a primit comanda trupelor de la Plevna [...]. La Plevna, trupele ruse, apoi și cele române au întâlnit un adversar bine pregătit și bine condus. [...] După o încercare neizbutită de a sparge încercuirea, Osman Paşa, rănit, a capitulat. [...] După capitularea Plevnei, centrul de greutate al acțiunilor militare românești s-a deplasat la Vidin, în imediata vecinătate a căruia, în urma unui atac, [...] a fost cucerit Smârdanul.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Oamenii politici români [...] și opinia publică în general considerau Rusia drept un inamic și deci un candidat foarte puțin probabil pentru o alianță. Au găsit însă avantajele politice și economice pe care le-au căutat în Tripla Alianță dintre Germania, Austro-Ungaria și Italia. Principalul punct de atracție a fost, fără îndoială, Germania.

Posibilitatea unei alianțe cu Austro-Ungaria a stârnit îndoieri profunde. După Congresul de la Berlin, relațiile dintre cele două țări fuseseră serios puse la încercare de disensiunile economice și politice. [...] Aderarea României la Tripla Alianță a luat forma unui tratat bilateral cu Austro-Ungaria, datat 18/30 octombrie 1883. Noi aliați au hotărât să-și acorde ajutor unul celuilalt în cazul unui atac din partea Rusiei, deși aceasta din urmă nu era numită explicit [...]. Germania a aderat la acord în aceeași zi, printr-un act separat. Regele Carol și Brătianu au insistat ca acordul să fie menținut secret deoarece știau că va stârni o furtună de proteste în rândul politicianilor și al opiniei publice, care erau în mare majoritate profrancezi. Astfel, din motive întemeiate, tratatul nu a fost niciodată înaintat Parlamentului pentru dezbatere și ratificare și, prin urmare, executarea prevederilor sale a depins în primul rând de rege.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchens, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți regele României precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Plevna. **2 puncte**
3. Menționați din sursa **A**, respectiv din sursa **B**, câte un stat alături de care România participă la relațiile internaționale. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România se implică în război. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecărei dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate de România în relația cu o mare alianță, la începutul secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două măsuri adoptate în statul român modern, anterioare evenimentelor din sursa **A**. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Domnia lui Mihai Viteazul a coincis cu relansarea de către papa Clement al VIII-lea [...] a unei alianțe la care au participat Statul papal, Spania, Austria, ducii de Toscana, Mantova și Ferrara, nu însă Polonia și Anglia ce s-au dovedit reticente la idee. Un loc aparte în planurile antiotomane trebuia să-l dețină țările române care prin poziția lor erau interesate în acțiunea Ligii Sfinte. [...]”

Integrarea țărilor române în alianța creștină a dus foarte curând la răscoala antiotomană care izbucnește în 13 noiembrie 1594 la București [...]. Cucerirea cetăților de pe linia Dunării a declanșat ostilitățile cu Imperiul Otoman [...]. În aceste condiții fiind previzibilă reacția otomană, Mihai Viteazul încheie la Alba Iulia, prin delegația Stărilor, la 20 mai 1595 un tratat cu Sigismund Báthory, prin care Stăriile subordonă Țara Românească principelui Ardealului, devenit autoritatea supremă, iar pe domn atotputernicie boierilor. Potrivit tratatului, domnului i se retrag prerogativele domniei, țara urmând să fie guvernată de un sfat restrâns, alcătuit din 12 boieri, iar domnul degradat la calitatea de locuitor al principelui Ardealului. Tratatul era expresia unui regim de Stări, care se manifestă acum în aceste circumstanțe, boierimea asumându-și prerogativele domniei. [...]”

După răscoala antiotomană se deschide în istoria sfârșitului de secol o epocă de confruntări militare între țările române și Imperiul Otoman. Ele sunt inițiate de domnul Țării Românești pe linia Dunării prin atacarea cetăților turcești, în timp ce Aron Vodă, [domn] al Moldovei, intră în sudul țării, asediind Tighina. Replica otomană în Țara Românească este prefățată de victoriile lui Mihai Viteazul care ocupă importantul port Brăila și trece la acțiuni dincolo de Dunăre. Confruntarea decisivă pregătită de turci a avut loc la Călugăreni în 13/23 august 1595 [...].”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o luptă precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați doi domnitori din spațiul românesc, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la alianța propusă de papă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la prevederile tratatului de la Alba Iulia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia acțiunile diplomatice la care participă românii în secolele al XIV-lea – al XV-lea fac parte din relațiile internaționale. (Se puntează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stat și politică în România postbelică, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric care a favorizat instaurarea stalinismului în România;
- menționarea a două consecințe ale acțiunilor desfășurate de România în relațiile internaționale din perioada stalinismului;
- prezentarea unei caracteristici a Constituției din 1965;
- menționarea a două aspecte referitoare la disidența anticomunistă;
- formularea unui punct de vedere referitor la influența național-comunismului asupra acțiunilor desfășurate de România în relațiile internaționale și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.